

Bruselj, 15. maj 2025
(OR. en)

8876/1/25
REV 1

JEUN 70
EDUC 149
SOC 278

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Zadeva:	Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o skupnosti mladih v Evropi, ki temelji na evropskih vrednotah za skupno in varno Evropo

V prilogi vam pošiljamo navedene sklepe Sveta, ki jih je Svet (izobraževanje, mladina, kultura in šport) odobril na seji 12. maja 2025.

Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o skupnosti mladih v Evropi, ki temelji na evropskih vrednotah za skupno in varno Evropo

SVET IN PREDSTAVNIKI VLAD DRŽAV ČLANIC, KI SO SE SESTALI V OKVIRU SVETA –
OB OPOZARJANJU NA NASLEDNJE:

1. Evropska unija temelji na skupnih vrednotah¹ spoštovanja človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in spoštovanja človekovih pravic, tudi pravic pripadnikov manjšin – temeljnih načelih, zapisanih v Pogodbi o Evropski uniji. Te evropske vrednote so univerzalne in so temelj za oblikovanje skupne in varne evropske družbe.
2. Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, ki potrjuje pravice in svoboščine vseh posameznikov, tudi mladih, zagotavlja trden okvir za dostojanstvo, enakost, participacijo in zaščito. Ti instrumenti usmerjajo prizadevanja za vzpostavitev varnega in vključujočega okolja za vse mlade v Evropi ter spodbujajo njihov razvoj in udejstvovanje v družbi.²

¹ Člen 2 Pogodbe o Evropski uniji.

² Listina Evropske unije o temeljnih pravicah (2012/C 326/02), UL C 326, 26.10.2012, str. 391–407.

3. Evropski steber socialnih pravic priznava pravice mladih do dostopa do izobraževanja in usposabljanja, enakih možnosti in zaščite pred diskriminacijo ter podpira oblikovanje vključujočih in odpornih skupnosti, v katerih so mladi dejavno vključeni ter ekonomsko in socialno varni.³ V tem smislu so bile v sklepih Sveta o prispevku izobraževanja in usposabljanja h krepitvi skupnih evropskih vrednot in demokratičnega državljanstva⁴ države članice pozvane, naj stalno skrb za enakost in raznolikost vključijo v poseben okvir poučevanja skupnih evropskih vrednot in demokratičnega državljanstva.
4. V strategijo EU za mlade 2019–2027⁵ je bilo vključenih 11 evropskih ciljev mladih, ki poudarjajo ključno vlogo mladih pri oblikovanju skupne in varne Evrope. S tremi temeljnimi stebri, tj. angažiranjem, povezovanjem in opolnomočenjem, izpostavlja pomen smiselne participacije, spodbujanja medsebojnega razumevanja ter opremljanja mladih v Evropi s kompetencami in priložnostmi, ki so potrebne za dejavno prispevanje k odporni in vključujoči družbi.⁶ Strategija EU za mlade zagotavlja okvir za dejavno udejstvovanje, avtonomijo in vključevanje mladih ter spodbuja občutek skupne odgovornosti za skupno evropsko identiteto.

³ Evropski steber socialnih pravic, poglavje I: Enake možnosti in dostop do trga dela, ki so ga 17. novembra 2017 razglasili Evropski parlament, Svet in Komisija (2017/C 428/09), UL C 428, 13.12.2017, str. 10–15.

⁴ Sklepi Sveta o prispevku izobraževanja in usposabljanja h krepitvi skupnih evropskih vrednot in demokratičnega državljanstva, UL C, C/2023/1419, 1.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1419/oj>.

⁵ Resolucija Sveta Evropske unije in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o okviru za evropsko sodelovanje na področju mladine: strategija Evropske unije za mlade 2019–2027, UL C 456, 18.12.2018, str. 1–22.

⁶ Strategija EU za mlade za obdobje 2019–2027.

5. Dejavno udejstvovanje mladih v postopkih odločanja na lokalni, regionalni, nacionalni in evropski ravni je ključnega pomena za spodbujanje občutka odgovornosti za sedanjost in prihodnost Evropske unije. Strukturirani mehanizmi participacije mladih, kot je mladinski dialog EU, so platforma za smiselno participacijo, ki mladim omogoča, da izrazijo svoje poglede, vplivajo na razvoj politik ter prispevajo k oblikovanju skupne in varne Evrope.⁷
6. Mladim, ki so nosilci sprememb in ključni deležniki pri oblikovanju prihodnosti Evrope, bi bilo treba že od zgodnjega otroštva omogočiti in jih opolnomočiti, da razumejo načela, vrednote in delovanje EU v skladu s ciljem mladih št. 1⁸ ter dejavno prispevajo k demokratičnim procesom, civilni družbi in socialnemu vključevanju Evropske unije v skladu s ciljem mladih št. 9⁹.
7. Boj proti dezinformacijam in napačnim informacijam ter zagotavljanje zanesljivih informacij sta bistvena za varovanje demokratičnih procesov in zaščito mladih pred manipulacijami. Krepitev ozaveščenosti o kibernetiski varnosti in spodbujanje digitalne in medijske pismenosti ter kulture pozornosti med mladimi jim omogoča prepoznavanje in blažitev digitalnih groženj, s čimer se spodbuja varno in odporno digitalno okolje.¹⁰

⁷ Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o socialni razsežnosti trajnostne Evrope za mlade (2023/C 185/06), UL C 185, 26.5.2023, str. 21–28.

⁸ Strategija EU za mlade za obdobje 2019–2027, cilj mladih št. 1, Povezati EU z mladimi.

⁹ Strategija EU za mlade za obdobje 2019–2027, cilj mladih št. 9, Prostor in participacija za vse.

¹⁰ Akcijski načrt za evropsko demokracijo. Akcijski načrt za digitalno izobraževanje 2021–2027, COM(2020) 624 final, SWD(2020) 209 final; Sklepi Sveta o medijski pismenosti v svetu, ki se nenehno spreminja, UL C 193, 9.6.2020, str. 23–28.

8. Na vseh ravneh je treba prednostno obravnavati vse večje zdravstvene izzive, s katerimi se soočajo mladi, vključno s tistimi, povezanimi z duševnim zdravjem in dobrim počutjem, ki jih še poslabšujejo posledice pandemije COVID-19 ter druge družbene spremembe in pritiski na spletu in zunaj njega. Podpiranje duševne odpornosti mladih ni bistveno le za njihov osebni razvoj, temveč tudi za spodbujanje varne in vključujoče evropske družbe, v kateri lahko uspevajo kot aktivni udeleženci v demokratičnih in družbenih procesih ter v poklicnem življenju.¹¹
9. Mladi po vsej Evropi se soočajo z izzivi, ki so tesno povezani z evropskimi vrednotami, vključno s pomisleki glede pravne države, krčenja državljanskih prostorov in vse večjih groženj demokratični participaciji. Čeprav ta vprašanja skupaj s perečimi svetovnimi izzivi, kot so podnebne spremembe, demografska preobrazba, digitalna in zelena preobrazba, dezinformacije, mednarodne politične napetosti in oboroženi spopadi, povečujejo neenakosti in ustvarjajo ovire, ki nekaterim mladim preprečujejo udejstvovanje v družbenih in demokratičnih procesih, so tudi spodbuda drugim za dejavno participacijo v demokratičnih razpravah in ukrepih na področjih, kot so človekove pravice, duševno zdravje, medgeneracijska pravičnost, podnebna pravičnost in družbene spremembe.¹²
10. Različni programi in pobude EU, kot so Erasmus+, Evropska solidarnostna enota, program Državljeni, enakost, pravice in vrednote, Evropski socialni sklad plus, po potrebi vključno s pobudo ALMA („Aim, Learn, Master, Achieve“ – Zastavi si cilj, nauči se, obvladaj, dosezi), DiscoverEU, jamstvo za mlade, mladinski dialog EU in evropsko leto mladih 2022, so se izkazali za uspešne pri – kjer je to relevantno – krepitvi participacije mladih, razvoju kompetenc, socialni mobilnosti in čezmejnem spodbujanju evropskih vrednot;

¹¹ Evropska komisija/EACEA/Youth Wiki, 2022. *The impact of the COVID-19 pandemic on the mental health of young people. Policy responses in European countries (Vpliv pandemije COVID-19 na duševno zdravje mladih: Politični odzivi v evropskih državah)*. Poročilo Youth Wiki. Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije; Flash Eurobarometer 545 – Youth and Democracy (Mladi in demokracija), maj 2024.

¹² Flash Eurobarometer 545 – Youth and Democracy (Mladi in demokracija), maj 2024.

OB PRIZNAVANJU NASLEDNJEGA:

11. Oblikovanje močne skupnosti mladih v Evropi je ključnega pomena za reševanje izzivov, s katerimi se soočajo mladi, vključno z občutkom odtujenosti in razočaranja nad institucijami EU. Izzivi, kot so težave na področju duševnega zdravja, vse večja neenakost in občutek, da niso ustrezno vključeni v postopek odločanja EU, so med nekaterimi mladimi prispevali k nezaupanju v institucije.¹³
12. Čeprav je spodbudno, da mladi še naprej ohranjajo močan občutek evropske identitete, se zaupanje v evropske institucije zmanjšuje, upada pa tudi število mladih, ki se nameravajo udeleževati evropskih volitev. Za ponovno vzpostavitev tega zaupanja bi bilo treba večji poudarek nameniti vključujočim politikam in zagotoviti, da se te odzivajo na posebne potrebe in skrbi mladih, državljansko vzgojo, medgeneracijsko sodelovanje, spodbujanje skupnih vrednot in dejavnega udejstvovanja mladih v demokratičnih procesih in civilni družbi ter zagotavljanje dostopa do zanesljivih virov informacij.¹⁴
13. Globalni izzivi 21. stoletja, kot so težave z duševnim zdravjem, digitalna in zelena preobrazba, podnebna kriza, socialna neenakost, polarizacija, grožnje pravni državi in kršitve temeljnih pravic, mednarodne politične napetosti in oboroženi spopadi, zahtevajo enoten evropski odziv. Udejstvovanje mladih v Evropi pri reševanju teh vprašanj s smiselno participacijo v postopkih odločanja bo zagotovilo, da bo Evropa ostala varna in trajnostna regija za prihodnje generacije.
14. Mladinski sektor ima lahko ključno vlogo pri celostnem in medsektorskem pristopu k prepoznavanju in preprečevanju nasilne radikalizacije mladih, uperjene proti evropskim vrednotam, ter ukrepanju v zvezi s tem.

¹³ Flash Eurobarometer 545 – Youth and Democracy (Mladi in demokracija), maj 2024.

¹⁴ „Young Citizens’ Views and Engagement in a Changing Europe“ (Pogledi in udejstvovanje mladih državljanov v spreminjajoči se Evropi), IEA International Civic and Citizenship Education Study 2022, European Report, Springer, 2022.

15. Dialog z otroki in mladimi prek participativnih mehanizmov, kot sta platforma EU za participacijo otrok oziroma mladinski dialog EU, dokazuje, kako pomembno je ustvariti vključujoče in varne prostore, v katerih lahko izrazijo svoja stališča in smiselno sodelujejo pri oblikovanju sedanjosti in prihodnosti Evrope.¹⁵ Poleg tega je enako pomembno, da se mnenja mladih upoštevajo pri oblikovanju politik.

OB UPOŠTEVANJU NASLEDNJEGA:

16. Današnji svet se sooča s spreminjajočimi se in novimi grožnjami demokraciji in pravni državi, svetovno okoljsko in podnebno krizo, grožnjami za javno zdravje, dezinformacijskimi kampanjami, neupravičeno rusko vojaško agresijo proti Ukrajini, konfliktom na Bližnjem vzhodu in drugimi svetovnimi konflikti. Te krize so povzročile pomanjkanje energije, inflacijo, gospodarsko in socialno nestabilnost, neenakost in množične migracije, hkrati pa spodbudile iskanje inovativnih rešitev za ublažitev njihovih učinkov. Izzivi so povzročili dodatno kompleksnost, hkrati pa so ustvarili priložnosti za spodbujanje inovacij ter reševanje perečih družbenih in okoljskih vprašanj.
17. Poleg tega sta pospešena digitalna preobrazba in zeleni prehod Evrope prinesla tako izzive kot priložnosti. Čeprav lahko ti pojavi poglobljajo neenakosti in družbeno polarizacijo ter negativno vplivajo na zdravje, vključno z duševnim zdravjem, predvsem pri mladih, so spodbudili tudi inovacije, ustvarili nove priložnosti za izobraževanje, usposabljanje in zaposlovanje ter okrepili povezljivost. Za obravnavanje teh priložnosti in izzivov so potrebna trajna prizadevanja za spodbujanje vključevanja in medgeneracijske pravičnosti ter izkoriščanje potenciala mladih v Evropi, da prispevajo k varnejši, pravičnejši in bolj trajnostni Evropi.¹⁶

¹⁵ Lundy, L. (2007). *'Voice' is not enough: conceptualising Article 12 of the United Nations Convention on the Rights of the Child* („Glas“ ne zadostuje: konceptualizacija člena 12 Konvencije Združenih narodov o otrokovih pravicah). *British Educational Research Journal*, 33(6), 927–942. Lundyjev model, ki je bil potrjen v pobudah Evropske komisije, izpostavlja štiri elemente – prostor, glas, občinstvo in vpliv – kot bistvene za smiselno participacijo mladih pri oblikovanju politik in odločitev, ki vplivajo na njihovo življenje;

¹⁶ Poročilo Evropske komisije: Indeks digitalnega gospodarstva in družbe (DESI), 2022.

18. Sodelovanje med državami članicami je potrebno za okrepitev in vključevanje vidika mladih v politike, da se zagotovi njihova odzivnost na različne realnosti mladih v Evropi, vključno s tistimi z manj priložnostmi in tistimi, ki jim grozi izključenost.
19. Krepitev obstoječih dejavnosti v podporo dejavnemu udejstvovanju, opolnomočenju in odpornosti mladih je bistvena za reševanje večplastnih izzivov, s katerimi se danes soočajo mladi v Evropi. To lahko vključuje spodbujanje razvoja osebnih in socialnih kompetenc v vseh okoljih in skozi vse življenje¹⁷, izboljšanje dostopa do kakovostnega in vključujočega izobraževanja in usposabljanja, prilagojenega prihodnjim potrebam trga dela, odpravljanje vrzeli in pomanjkanja spretnosti, neformalno in priložnostno učenje, izboljšanje digitalne in medijske pismenosti, razvoj vključujočih priložnosti za državljansko in demokratično participacijo, vključno z zagotavljanjem priložnosti za mladinsko delo in prostovoljstvo¹⁸, ter nadaljnji razvoj podpornih sistemov za duševno zdravje¹⁹. Krepitev teh dejavnosti bo pripomogla k oblikovanju skupne, varne in angažirane evropske skupnosti, v kateri bodo mladi sposobni v celoti razviti svoj potencial in bodo lahko dejavno prispevali k trajnostni in povezani prihodnosti.

¹⁷ Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o evropskem in mednarodnem programu politike o otrocih, mladih in pravicah otrok, UL C, C/2024/3528, 4.6.2024,

ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/3528/oj>.

¹⁸ Priporočilo Sveta z dne 20. novembra 2008 o mobilnosti mladih prostovoljcev v Evropski uniji, UL C 319, 13.12.2008, str. 8–10.

¹⁹ Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic o celovitem pristopu k duševnemu zdravju mladih v Evropski uniji, UL C, C/2023/1337, 30.11.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1337/oj>.

20. Mladi so na mladinski konferenci EU, ki je potekala od 2. do 5. marca 2025 v Lublinu, predlagali naslednja priporočila:

1. Mladi so poudarili, da je treba zagotoviti, da bodo imeli mladi večje upanje v demokratično in varno prihodnost s povečanjem njihovega zaupanja v demokratične institucije na vseh ravneh, odpornosti in prispevka k izgradnji miru, da bi preprečili demotivacijo, neudejstvovanje in politično odtujenost. To je mogoče doseči:
 - a) z razglasitvijo evropskega leta odpornosti in povečanjem dolgoročnega lahko dostopnega financiranja EU za projekte za odpornost mladine in pripravljenost na krize;
 - b) s krepitvijo vključevanja mladine v odločanje, in sicer z ukrepi, kot so pobude za evropsko državljanstvo pod vodstvom mladine, mladinski test na nacionalni in evropski ravni ter mladinski dialog EU. Ti ukrepi bi morali vključevati pregledne postopke nadaljnjega ukrepanja, ki spremljajo izvajanje političnih predlogov, ter partnerstva z mladinskimi organizacijami na področju komuniciranja in ozaveščanja, da bi dosegli raznovrstne mlade ter mladim voditeljem in voditeljicam omogočili premostitev vrzeli med mladimi in oblikovalci politik EU;
 - c) s spodbujanjem mladih kandidatov in kandidatke na volitvah z ukrepi, kot so kvote, politična pripravništva, pri katerih je znižana starost za upravičenost, ter zagotavljanje resnične možnosti za izvolitev mladih;
 - d) z uvedbo državljske vzgoje kot obveznega predmeta v formalno izobraževanje s celovitim učnim načrtom, ki se izvaja in oblikuje v sodelovanju z nevladnimi organizacijami. Pri tem bi morali spodbujati državljsko odgovornost, evropske vrednote, civilno družbo, kritično razmišljanje, demokratično udeležbo in vlogo demokratičnih institucij.

2. Dezinformacije in napačne informacije ogrožajo demokratične vrednote, spodkopavajo zaupanje v institucije in povzročajo polarizacijo. To vodi v skepticizem, neudejstvovanje in težave z duševnim zdravjem med mladimi ter nezmožnost ozaveščene izbire. Krepitev odpornosti mladih v digitalnem okolju in nadaljnjo zaščito demokratičnih vrednot, na katerih temelji EU, je mogoče doseči:
- a) s sooblikovanjem digitalnih učnih okvirov skupaj z mladimi (formalnih, neformalnih, priložnostnih) na področjih, kot so razumevanje algoritmov, medijska pismenost, kibernetska varnost, preverjanje dejstev, digitalni odtis, upravljanje informacij, kritično razmišljanje, etični mediji in uporaba umetne inteligence;
 - b) z izvajanjem preglednih postopkov preverjanja in odgovornosti za družbene medije, pa tudi označevanja kakovosti medijev za spodbujanje odgovornega digitalnega vedenja;
 - c) s podpiranjem podjetij, ki jih vodijo mladi, ter zagonskih podjetij na področju družbenih medijev in umetne inteligence;

ZATO POZIVAJO DRŽAVE ČLANICE, NAJ NA USTREZNIH RAVNEH:

21. Okrepijo izobraževanje in usposabljanje o demokratičnem državljanstvu ter digitalno in medijsko pismenost, kjer je to ustrezno, s formalnim, neformalnim in priložnostnim učenjem, ki mladim zagotavlja znanje, spretnosti in vedenje, ki jih potrebujejo za učinkovito in odgovorno vključevanje v družbo ter uporabo novih tehnologij in inovacij. Te pobude bi morale upoštevati različne potrebe mladih, tudi tistih z manj priložnostmi in v ranljivem položaju, ter spodbujati razumevanje demokratičnih vrednot in procesov, dejavno udeležbo v državljanski in evropski skupnosti ter razvoj kritičnega razmišljanja, pa tudi digitalno in medijsko pismenost, da bi obravnavali družbene izzive ter obenem spodbujali vključujoče in odporne skupnosti.

22. Izpostavijo vlogo mladinskega dela kot gonila evropskih vrednot, razvoja kompetenc in smiselnega sodelovanja mladih. Mladinsko delo v svoji raznolikosti uporablja različne metode za prispevanje k bolj kohezivni družbi.
23. Nadalje spodbujajo dejavno udeležbo mladih v demokratičnih procesih, kar prispeva k oblikovanju bolj vključujoče demokracije, ki bo odražala različne potrebe njenega prebivalstva, in sicer s krepitvijo državljanske udeležbe mladih in podpiranjem njihove udeležbe na volitvah.
24. Zagotavljajo, da imajo mladi enak dostop do varnih in vključujočih okolij, ki spodbujajo razvoj njihovih psihosocialnih spretnosti in sodelovanje v dejavnostih za krepitev skupnosti. Te dejavnosti bi lahko vključevale programe prostovoljstva, medgeneracijske projekte in lokalne pobude za reševanje socialnih in okoljskih izzivov, kar prispeva k oblikovanju in krepitvi občutka pripadnosti v lokalnih, regionalnih, nacionalnih in evropskih skupnostih.
25. Spodbujajo medkulturni in medgeneracijski dialog in solidarnost ter se borijo proti vsem oblikam diskriminacije, rasizma, antisemitizma in ksenofobije ter drugih vrst nestrpnosti²⁰, na primer z izvajanjem ustreznih javnih politik s programi za razvoj spretnosti, kampanjami ozaveščanja ter priložnostnimi in neformalnimi učnimi dejavnostmi, ki odražajo raznolikost evropskih skupnosti ter so namenjene varovanju in izboljšanju te raznolikosti.

²⁰ Akcijski načrt EU za boj proti rasizmu za obdobje 2020–2025, COM/2020/565 final, Strategija za enakost spolov za obdobje 2020–2025, COM/2020/152 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=celex%3A52020DC0152>, Strategija za enakost LGBTIQ oseb za obdobje 2020–2025, COM/2020/698 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52020DC0698> ter Strategija EU za boj proti antisemitizmu in negovanje judovskega življenja (2021–2030), COM/2021/615 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=celex:52021DC0615>.

26. Podpirajo mladinske organizacije, mladinske delavce in delavke ter druge ustrezne deležnike, zlasti tiste, ki prispevajo k promoviranju Evropske unije in demokratičnih vrednot ter razvijajo osebne in socialne kompetence mladih, da bi jim omogočili sodelovanje s skupnostmi in učinkovito reševanje družbenih izzivov.
27. Spodbujajo razvoj spretnosti kritičnega razmišljanja pri mladih, s čimer jim omogočajo, da analizirajo informacije, ocenjujejo predpostavke in se z zapletenimi družbenimi vprašanji spopadajo s kritično in neodvisno miselnostjo. S spodbujanjem teh spretnosti se lahko mladi opremijo, da postanejo aktivni in obveščeni državljani in državljanke, ki pomembno prispevajo k pozitivnim spremembam v svojih skupnostih in zunaj njih.
28. Podpirajo oceno mladinskih politik in programov mladinskega dela, da bi zagotovili, da bodo vključujoči in učinkoviti ter da bodo odražali raznolike in spreminjajoče se potrebe mladih po vsej EU, vključno z mladimi z manj priložnostmi in mladimi, ki jim grozi izključenost.
29. Spodbujajo in olajšujejo sodelovanje med izobraževalnimi zavodi, mladinskimi organizacijami, kulturnimi ustanovami in širšo skupnostjo, da bi ustvarili sinergije, ki mlade spodbujajo k dejavni udeležbi v kulturnem, družbenem, državljanskem in športnem življenju. Ta prizadevanja lahko s spodbujanjem skupnih priložnosti za učenje in krepitevijo vzajemnega razumevanja podpirajo izgradnjo demokracije, spodbujajo vključujoče in odporne skupnosti ter mladim omogočijo, da postanejo aktivni in angažirani državljani²¹.

²¹ Sklepi Sveta o prispevku izobraževanja in usposabljanja h krepitvi skupnih evropskih vrednot in demokratičnega državljanstva, UL C, C/2023/1419, 1.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1419/oj>.

30. Kjer je to mogoče, v celoti izkoristijo priložnosti, ki jih ponujata programa Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota (ESC), za opolnomočenje mladih ter izgradnjo vključujočih in odpornih skupnosti. Orodja, kot so mladinske izmenjave in tečaji usposabljanja v okviru programa Erasmus+, lahko spodbujajo državljansko vzgojo in kritično razmišljanje, projekti prostovoljstva in solidarnostne aktivnosti Evropske solidarnostne enote pa podpirajo udejstvovanje mladih pri reševanju družbenih izzivov. Poleg tega partnerstva za sodelovanje in projekti za krepitev zmogljivosti v okviru programa Erasmus+ omogočajo sodelovanje med izobraževalnimi zavodi, mladinskimi organizacijami ter kulturnimi in športnimi ustanovami za spodbujanje demokratičnih vrednot, medkulturnega dialoga in dejavne udeležbe;

ZATO POZIVAJO DRŽAVE ČLANICE IN EVROPSKO KOMISIJO, NAJ OB USTREZNEM UPOŠTEVANJU NAČELA SUBSIDIARNOSTI:

31. Nadalje spodbujajo dejavno udeležbo mladih v demokratičnih procesih z zagotavljanjem, da se njihov glas sliši in upošteva pri razvoju politik na lokalni, regionalni in nacionalni ravni ter ravni EU.
32. Podpirajo tako fizične kot spletne pobude za krepitev zmogljivosti ter razvoj kompetenc, ki mladim omogočajo učinkovito sodelovanje v dejavnostih za krepitev skupnosti in postopkih odločanja. Cilj teh prizadevanj bi moral biti krepitev njihovega zaupanja in znanja, pa tudi njihove odpornosti in zavezanosti, da smiselno prispevajo k postopkom odločanja na lokalni, regionalni, nacionalni in evropski ravni. Pri teh pobudah bi se bilo treba posvetiti doseganju premalo zastopanih skupin mladih, zlasti mladih z manj priložnostmi in mladih, ki jim grozi izključenost, s ciljno usmerjenimi programi ozaveščanja in partnerstvi z lokalnimi organizacijami.
33. Podpirajo mladinske organizacije, zlasti tiste, ki podpirajo evropske vrednote in demokracijo, ter, kjer je to ustrezno, nacionalne mladinske svete pri njihovem delu, da dejavno prispevajo k oblikovanju politik, ki vplivajo na življenje mladih.
34. Dosledno razvijajo sisteme in okolja informacij za mladino ter razpoložljivost in dostopnost informacij, saj imajo informacije za mladino pomembno vlogo pri pomoči mladim, da postanejo obveščeni in angažirani evropski državljani in državljanke.

35. Okrepijo medsektorska prizadevanja za spodbujanje dobrega počutja mladih in preprečevanje težav z duševnim zdravjem, pri tem pa tudi spodbujajo dostop do kakovostnega in vključujočega izobraževanja in usposabljanja, izpopolnjevanja, preusposabljanja in zaposlitvenih priložnosti za mlade, zlasti tiste z manj priložnostmi in tiste, ki jim grozi izključenost, ter si prizadevajo za krepitev njihove odpornosti in psihosocialnih spretnosti, da bi zagotovili njihovo prihodnjo udeležbo v evropskem družbenem okviru in ublažili socialno-ekonomsko prikrajšanost.
36. Okrepijo prizadevanja za spodbujanje varnega in zdravega spletnega okolja za mlade, tako da jih zaščitijo pred izpostavljenostjo neprimernim vsebinam, zasvojevalnim modelom, ki negativno vplivajo na duševno in telesno zdravje, ter spletnim grožnjam, kot so dezinformacije in napačne informacije, sovražni govor in nadlegovanje, obenem pa okrepijo boj proti dezinformacijam ter spodbujajo ozaveščenost o kibernetiski varnosti in digitalno pismenost. To bo mladim pomagalo prepoznati in ublažiti kibernetiske grožnje, s čimer bo prispevalo k oblikovanju varnejših in odpornih skupnosti.
37. Priznajo pomen vključevanja mladine v politike na področju varnosti, migracij in socialne kohezije, zdravja, izobraževanja in usposabljanja, kulture, stanovanj, podnebnih in okoljskih ukrepov ter digitalne preobrazbe, da bi oblikovali varno in skupno prihodnost Evrope, ter po potrebi razvijejo medsektorske strategije.
38. Spodbujajo sodelovanje s civilno družbo in zasebnim sektorjem, da se ustvarijo priložnosti za mlade z namenom reševanja perečih izzivov, kot so digitalna preobrazba, podnebne spremembe in socialna vključenost. Te priložnosti bi lahko vključevale vajeništva, pripravništva, programe podjetništva in sodelovalne projekte.

39. Zagotovijo, da se dejavno vključi glas mladih, tako da se jim omogoči sodelovanje v postopkih odločanja in sooblikovanje pobud, ki spodbujajo gospodarsko rast, varnost in inovacije v Evropi.
40. Olajšajo sodelovanje med oblikovalci politik, mladinskimi organizacijami, organizacijami in združenji civilne družbe, raziskovalci in drugimi deležniki, da se zagotovi, da mladinske politike ostanejo ustrezne in se odzivajo na spreminjajoče se potrebe mladih v Evropi.
41. Nadalje razvijajo tesno sodelovanje med mladimi iz držav članic in mladimi iz vse Evrope, zlasti iz držav kandidatk za članstvo v EU, pa tudi iz neevropskih držav, in sicer z uporabo priložnosti, ki so na voljo v okviru programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota.
42. Nadalje sodelujejo z mednarodnimi organizacijami, vključno s Svetom Evrope in Združenimi narodi, da bi okrepili državljansko udejstvovanje mladih in njihovih organizacij, pri čemer je treba izpostaviti, da je treba nadalje podpreti mladinsko partnerstvo med EU in Svetom Evrope.
43. Okrepijo pobude za vključevanje mladih v evropsko skupnost, pri čemer je treba spodbujati razumevanje evropskega državljanstva in vrednot ter krepiti njihovo povezanost z evropsko skupnostjo in njenimi institucijami;

ZATO POZIVAJO EVROPSKO KOMISIJO, NAJ V SKLADU Z NAČELOM
SUBSIDIARNOSTI:

44. Na pregleden način okrepi in še naprej podpira pobude, ki utrjujejo poznavanje EU in prispevajo k razvoju skupne evropske skupnosti, ki temelji na skupnih vrednotah, vključno s spoštovanjem človekovega dostojanstva, svobodo, demokracijo, enakostjo, pravno državo in spoštovanjem človekovih pravic, tudi pravic pripadnikov in pripadnic manjšin, na primer prek evropskih programov.

45. Še naprej podpira mladinske programe in pobude EU, kot so Erasmus+, Evropska solidarnostna enota in mladinski dialog EU, ter zagotavlja sinergije z drugimi političnimi pobudami, ki spodbujajo izmenjavo zamisli, pospešujejo solidarnost in krepijo evropsko identiteto med mladimi ter zagotavljajo, da bodo njihovi nasledniki imeli močno komponento, namenjeno krepitvi solidarnosti in udeležbe mladih.
46. Zagotavlja sinergije med mladinskim dialogom EU in novimi mehanizmi sodelovanja EU, kot so dialogi o mladinski politiki s komisarji in komisarkami, skupino deležnikov EU na področju mladine in mladinskim svetovalnim odborom Komisije v sodelovanju z državami članicami, da se bodo dopolnjevali in se bo izkoristil njihov potencial za vključevanje mladih v postopek odločanja na ravni EU.
47. Okrepi vključenost in dostopnost mehanizmov sodelovanja iz točke 46 z razmislekom o področjih, kjer so mogoče izboljšave, in pridobljenih izkušnjah, da bi dosegli boljše zastopanost različnih glasov, vključno z glasovi mladih z manj priložnostmi.
48. Zagotavlja, da se glas mladih upošteva na vseh ravneh, in sicer z uvedbo mladinskega testa na evropski ravni, oceno učinka na mladino ali drugimi podobnimi instrumenti vključevanja mladine²².
49. Te sklepe upošteva pri pripravi naslednje strategije EU za mlade in mladinskega dialoga EU po letu 2027, s čimer naj zagotovi, da se njihov obseg in cilji odražajo v prihodnjih okvirih politike. S tem se bo zagotovilo, da bo strategija usklajena s potrebami mladih ter da bo okrepila njihovo vlogo pri izgradnji skupne in varne Evrope.
-

²² Evropska komisija: Evropska izvajalska agencija za izobraževanje in kulturo, *Youth mainstreaming, youth impact assessment and youth check – A comparative overview (Vključevanje mladine, ocena učinka na mladino in mladinski testi – primerjalni pregled)*, Urad za publikacije Evropske unije, 2024, <https://data.europa.eu/doi/10.2797/038401>.